

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SO SÍDLOM V NOVÝCH ZÁMKOCH**

Slovenská ul. č.13

PSČ 940 30

Vec: Previerka očkovania k 31.8.2023 - výsledky, komentár.

Podľa usmernenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave, obdržaného na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Nových Zámkoch dňa 26.07.2023, zaevidovaného pod číslom RÚVZNZ/OE/1045/4064/2023, sme vykonali kontrolu očkovania, ktorej výsledky uvádzame v prílohe v tabuľkách č. 1 – 12. Kontrolu očkovania sme vykonali podľa stavu k 31.8.2023.

Pri previerke sme sa u jednotlivých očkujúcich lekárov zamerali na správnosť postupu pri očkovaní, na úplnosť záznamov o očkovaní v zdravotnej dokumentácii, vrátane Zdravotných záznamov. Previerku sme vykonali z predložených očkovačích zoznamov v jednotlivých ambulanciách okresu. Zároveň sme sa zamerali v rámci previerok ambulancií na ich vybavenie samostatnými chladničkami k uskladneniu vakcín, ich vybavenie teplomermi a zabezpečenie nepretržitej evidencie sledovania chladového reťazca, na správne skladovanie očkovačích látok v chladničkách a vedenie písomnej evidencie teplôt v chladničkách.

K číselným výsledkom kontroly pripájame komentár podľa usmernenia hlavného hygienika SR zo dňa 24.07.2023 v bodoch č. 1.1 – 1.11., 2, 3, 4 a 5.

1.1. Príčiny nízkej zaočkovanosti a spôsob odstránenia nedostatkov, ak je zaočkovanosť detí v rámci povinného očkovania v okrese nižšia ako 95%.

V rámci povinného očkovania sme v okrese zistili zaočkovanosť pod 95 % u očkovania proti MMR v ročníku 2021, kde z celkového počtu 1093 detí podliehajúcich očkovaniu bolo zaočkovaných 1035 detí, čo tvorí 94,7%. Hlavnou príčinou je odmietnutie očkovania v 44 prípadoch, čo tvorí 4%. U očkovania proti DTaP-IPV v ročníku 2016, kde bolo z celkového počtu 1207 detí podliehajúcich očkovaniu zaočkovaných 1135 detí, čo tvorí 94%. V 56 prípadoch, - 4,6% bolo očkovanie odmietnuté. U očkovania proti MMR v ročníku 2011, kde bolo z celkového počtu 1147 detí podliehajúcich očkovaniu zaočkovaných 1087 detí, čo tvorí 94,8%. Hlavnou príčinou je odmietnutie očkovania v 43 prípadoch, čo tvorí 3,7%. U očkovania proti MMR v ročníku 2016, kde bolo z celkového počtu 1207 detí podliehajúcich očkovaniu zaočkovaných 1133 detí, čo tvorí 93,9%. Hlavnou príčinou bolo odmietnutie očkovania v 66 prípadoch, čo tvorí 5,5%. Na základe danej skutočnosti bude zistený stav na RÚVZ osobne prejednaný s každým praktickým lekárom, kde zaočkovanosť v danom obvode klesla pod 90%. RÚVZ bude každé odmietnutie očkovania riešiť so zákonnými zástupcami dieťaťa prejednaním skutkového stavu, s následným sankčným postihom. Taktiež bude o danej situácii informovaný lekár Nitrianskeho samosprávneho kraja, s poukázaním na zdravotné odvody, ako i príčiny ktoré viedli k nižšej zaočkovanosti ako 90%.

1.2. Obvody v okrese so zaočkovanosťou nižšou ako 90% .

Celkový počet pediatrických obvodov v okrese je 26. Zaočkovanosť nižšiu ako 90% sme zistili v 8 pediatrických obvodoch. Zaočkovanosť detí proti MMR v ročníku 2011 bola od 85,1% do 89,4%. Proti MMR v ročníku 2016 bola zaočkovanosť od 88,9% do 89,6%. Proti DTaP-IPV v ročníku 2016 bola zaočkovanosť od 85,1% do 88,9%. Proti MMR ročníku narodenia 2021 bola zaočkovanosť od 79,0% do 88,6%. U očkovania proti MMR v ročníku 2010 bola zaočkovanosť od 86,4% do 86,4% a v ročníku 2020, bola zaočkovanosť v jednom obvode 83,3% a ďalšom obvode ročníku 2017 bola zaočkovanosť 80,8%.

1.3. Zistené nedostatky v evidencii, dokumentácii a vo výkone očkovania.

Možno uviesť, že v samotnom výkone očkovania sme v žiadnom pediatrickom obvode vážnejšie nedostatky nezistili. Na nedostatky zistené vo vedení dokumentácie o očkovaní /chýbajúce údaje o príčinách neočkovania, kontraindikáciách očkovania, prípadne iné/ boli operatívne dotknutí praktickí lekári dôrazne upozornení a následná náprava bola s nimi prejednaná.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozitívnych matiek.

Neboli zistené. Všetci novorodenci týchto matiek boli očkovaní dostupnými očkovacími látkami proti VHB a zároveň boli chránení i hyperimúnnym globulínom proti VHB.

1.5. Mimoriadne očkovanie.

V období od 1.09.2022 – 31.08.2023 sa mimoriadne očkovanie obyvateľov v rámci okresu nevykonávalo.

1.6. Počet prijatých detí do azylových zariadení, z nich počet detí očkovaných.

V okrese Nové Zámky nie je utečenecký tábor.

1.7. Uplatňovanie zdravotných kontraindikácií u povinného pravidelného očkovania.

Pri preverke očkovania sme v očkovacích zoznamoch spolu zistili 36 kontraindikácií, z toho 15 dočasných a 21 trvalých. U 15 dočasných kontraindikácií nebolo očkovanie vykonané z titulu dekompenzovaného klinického stavu spôsobeného aktuálne prebiehajúcim ochorením.

Tab.1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania

Okres Nové Zámky	Počet zdravotných kontraindikácií zistených od 1.9.2022 do 31.08.2023		
	dočasné	trvalé	spolu
r. nar. 2021 DTaP-VHB-HIB-IPV	1	-	1
r. nar. 2021 PCV	1	-	1
r. nar. 2016 DTaP-IPV	3	5	8
r. nar. 2009 dTaP-IPV	5	3	8
r. nar. 2020 MMR	-	-	-
r. nar. 2021 MMR	4	1	5
r. nar. 2010 MMR	-	1	1
r. nar. 2011 MMR	-	4	4
r. nar. 2016 MMR	1	4	5
r. nar. 2017 MMR	-	3	3
Spolu	15	21	36

Tab.2

Iné dôvody neočkovania

Okres Nové Zámky	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9.2022 do 31.8.2023				Spolu
	odmietnutie očkovania*	pobyt v zahraničí**	nedostavenie sa na očkovanie	iné (uviesť)	
	387	39	11	28	465

*uviesť sumár počtov odmietnutí očkovania podľa tabuliek 1 – 5 prílohy usmernenia

**deti ktoré sú započítané do počtu detí podliehajúcich očkovaniu v kontrolovanom období

V 28 prípadoch iného dôvodu neočkovania bolo v 5 prípadoch očkovanie „odložené pediatrom na žiadosť rodičov“, v 7 prípadoch sa jednalo o deti prisťahované s neznámymi údajmi o očkovaní, v 2 prípadoch boli deti očkované v zahraničí dvomi dávkami vakcíny, v 6 prípadoch chýbala dokumentácia o vykonaných očkovaníach, v 2 prípadoch neboli deti očkované pre nedostatok očkovacej látky a v 6 prípadoch sa jednalo o deti s neuvedeným dôvodom nevykonania očkovania.

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31.8.2022.

Z celkového počtu 12 prípadov dočasných kontraindikácií zaznamenaných ku dňu 31.8.2022, bolo k 31.08.2023 doočkovaných celkom 10 detí, u ktorých očkovanie nebolo v predchádzajúcom roku možné realizovať z titulu dekompenzovaného klinického stavu spôsobeného prebiehajúcim akútnym ochorením.

Tab.3

Okres Nové Zámky	Dočasné kontraindikácie zistené od 1.9.2021 do 31.8.2022		
	Celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31.8.2022	
		abs.	%
	12	10	83,3

1.9. Nežiadúce postvakcinačné reakcie.

V kontrolovanom období od 1.09.2022 do 31.08.2023 nebola oficiálne hlásená ani jedna nezvyčajná reakcia po očkovaní.

1.10. Prejednanie nedostatkov zistených vo výkone očkovania.

Z previerky očkovania sme urobili vyhodnotenie, ktoré dostal každý očkujúci lekár, ako i prednosta pediatrickej kliniky FNŠP Nové Zámky. V rámci pediatrických obvodov kde bola zaočkovanosť u niektorých druhov očkovania nižšia ako 90%, boli príslušní praktickí lekári dôrazne upozornení na vyvinutie maximálneho úsilia k zlepšeniu úrovne zaočkovanosti. V prípadoch neuvedeného dôvodu nevykonania očkovania, prípadne neuvedenej kontraindikácie k vykonaniu očkovaníu, boli praktickí lekári dôrazne upozornení na doplnenie požadovaných údajov do dokumentácie.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

V rámci povinného pravidelného očkovania je v súčasnosti najväčším problémom zabezpečiť vykonanie očkovania v prípadoch ak rodičia očkovanie chronicky odmietajú i napriek priestupkovým konaniam. Z tohto titulu je žiadúce realizovať zmenu v doteraz platnej legislatívne,- zdefinovaním pojmu povinného očkovania v rámci zákona 355/2007 Z.z., so zvýšením výšky možného sankčného postihu rodičov odmietajúcich očkovanie. Prípadne spoluprácou medzi MZ SR a MŠVVaŠ SR podmieniť v platnej legislatíve požiadavku prijatia dieťaťa do kolektívneho zariadenia len v takom prípade, ak bude mať vykonané všetky povinné očkovania vzhľadom k jeho veku. Zároveň je žiadúce zväžiť i legislatívne možnosti sankčného postihu praktických lekárov, u ktorých bola zaočkovanosť v jednotlivých druhoch očkovania pod 90% a opätovne zaradiť úroveň zaočkovanosti vo vykonávaní povinného pravidelného očkovania medzi jeden zo základných indikátorov, poukazujúci na úroveň poskytovania zdravotnej starostlivosti, ako tomu bolo i v minulosti. Ďalším problémom sú deti dlhodobo žijúce v zahraničí, ktoré sú evidované v dokumentácii pediatra. Vo viacerých prípadoch nevie pediater vierohodne deklarovat', že či bolo dieťa

očkované v zahraničí, alebo nie. Ak je takýchto detí viac v jednom ročníku, môže to výrazne skresliť percento zaočkovanosti.

2. Počet zaevidovaných odmietnutí povinných očkovaní podľa druhu povinného očkovania v období od 1.9.2022 do 31.8.2023 RÚVZ v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú aktuálnej kontrole očkovania.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2022 do 31.8.2023 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období.

Okres Nové Zámky	Čiastočné odmietnutia očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2021 do 31.8.2022 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	DTP VHB HIB POLIO	pneumok okové invazívne ochorenia	osýpky mumps ružienka	DTaP-POLIO v 6.roku života	osýpky, mumps ružienka v 5. roku života, alebo 11.roku života **	DTaP-POLIO v 13.roku života
Spolu	1	1	7	3	8	0

*Čiastočné odmietnutie očkovania – rodič odmieta len konkrétny druh očkovania/očkovaní

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2022 do 31.8.2023, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období.

Okres Nové Zámky	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2022 do 31.8.2023	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2023
Spolu	4	103

*Kompletné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmieta konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti

Tab. 6 Počet udelených sankcií za odmietnutie očkovania v období od 1.9.2022 do 31.8.2023

Okres	Počet odmietnutí očkovania od 1.9.2022 do 31.8.2023*	Počet priestupkových konaní od 1.9.2022 do 31.8.2023	Počet udelených sankcií od 1.9.2022 do 31.8.2023	Celková suma udelených sankcií od 1.9.2022 do 31.8.2023
Nové Zámky	57	0	0	0

* počet odmietnutí očkovania hlásených v období od 1.9.2022 do 31.8.2023 zahrňujúce čiastočné, alebo kompletné odmietnutie očkovania detí podliehajúcich očkovaniu v danom období

3. Kontrola zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej starostlivosti.

V rámci vykonania kontroly očkovania bola v jednotlivých ambulanciách u všeobecných praktických lekárov pre deti a dorast vykonaná i kontrola funkčnosti chladiacich zariadení slúžiacich k uskladneniu očkovacích látok, so zameraním na vybavenie teplomeri a zaistenia monitorovania vnútornej teploty. V rámci 26 pediatrických obvodov sa v 11 ambulanciách nachádzajú chladničky s výparníkmi a obyčajnými chladničkovými teplomeri, v 15 prípadoch sú to samostatné chladničky bez výparníka s minimálno-maximálnym teplomerom. Namerané teploty sú zaznamenávané do osobitných zošitov.

Uskladnenie očkovacích látok v chladiacich zariadeniach bolo vykonávané správne. K preprave očkovacích látok z lekární do ambulancií sú všetky ambulancie vybavené chladiacimi taškami. Pri kontrole dodržiavania chladového reťazca uskladnených vakcín neboli zistené závažnejšie nedostatky.

Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Tab. 7

Celový počet pediatrických obvodov*	Počet kontrolovaných obvodov			
	Spolu	z toho počet ambulancií		
		so samostatnými chladičkami na uskladnenie vakcín bez výparníka, vybavených chladičkovými teplomerami	s písomnou evidenciou teploty v chladičke	
			iba v pracovných dňoch	nepretržite**
26	26	15	26	0

* v rámci pôsobnosti RÚVZ

** vrátane dní pracovného voľna a pracovného pokoja

4. Zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, so spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

V uvedenom období boli zistené závažnejšie problémy v dostupnosti vakcíny Boostrix POLIO na preočkovanie detí v 13. veku života pre očkujúcich lekárov. Závažne nedostatky v spôsobe ich výdaja a transportu do pediatrických ambulancií neboli zistené. Jednotlivé ambulancie si zabezpečovali očkovacie látky cestou príslušných lekární.

5. Porovnanie zistených údajov s predchádzajúcim rokom.

Oproti roku 2022, keď bola zistená zaočkovanosť nižšia ako 90% v 2 pediatrických obvodoch. V roku 2023 sa jednalo o 8 pediatrických obvodov, čo je vzostup o 300%! Percento zaočkovanosti u základného očkovania a preočkovania k 31.08.2023 v povinnom pravidelnom očkovaní osôb ktoré dosiahli určený vek, v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2022 u základného očkovania proti DTaP-VHB-HiB-IPV v ročníku 2021 ostalo približne na úrovni predchádzajúceho roka a dosiahlo 97,4%. U základného očkovania proti pneumokokovým infekciám sa oproti roku 2022 zaočkovanosť nezmenila, ostala na úrovni 97,4%. U preočkovania proti DTaP-IPV v šiestom roku života sa zaočkovanosť oproti roku 2022 znížila z 95,3% na 94,0%. U preočkovania proti dTaP-IPV v trinástom roku života došlo k poklesu zaočkovanosti oproti roku 2022 z 97,7% na 96,5%. U základného očkovania proti MMR v ročníku 2020 sa zaočkovanosť oproti roku 2022 mierne zvýšila z 95,8% na 96,8%. U základného očkovania proti MMR v ročníku 2021 dosiahla zaočkovanosť 94,7%, hlavne z titulu odmietania očkovania rodičmi detí. U preočkovania proti MMR v jedenástom roku života sa zaočkovanosť v ročníku 2010 znížila z 97,0% na 96,9%, a v ročníku 2011 dosiahla úroveň 94,8%. U preočkovania proti MMR v piatom roku života dosiahla zaočkovanosť v ročníku 2016,- 93,9% a v ročníku 2017,- 95,0%. Úplné základné očkovanie študentov nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania bolo vykonané na 81,9%, čo je oproti roku 2022, keď bola zaočkovanosť 78,7% vzostup zaočkovanosti o 4,0%. Rovnakú 100% preočkovanosť sme zaznamenali u novorodencov HBsAg pozitívnych matiek a pacientov zaradených do dialyzačného programu v rokoch 2022 i 2023. U očkovania vybraných skupín osôb vystavených zvýšenému riziku nákazy VHB k 31.08.2023, v očkovaní chorých na VHB

a očkovaní kontaktov nosičov HBsAg sa zaočkovanosť oproti roku 2022 zvýšila z 37,5% na úroveň 63,2%. V očkovaní ďalších osôb proti VHB sa percento kompletne zaočkovaných oproti roku 2022 znížilo z 92,1% na 88,8%. U odporúčaného očkovania proti VHA u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach z nízkym sociálno-hygienickým štandardom, bez prístupu k pitnej vode, bez odkanalizovania odpadových vôd, alebo z nízkym štandardom bývania zaočkovanosť v ročníku 2020 ostala na úrovni roku 2022 30,8% a v ročníku 2021 dosiahla zaočkovanosť úroveň 35,7%. V rámci odporúčaného očkovania, alebo očkovania na žiadosť rodičov detí do 15 rokov, sa počet zaočkovaných detí oproti roku 2022 zvýšil o 431 zaočkovaných, čo tvorí nárast o 35,2%. Vzostup počtu očkovaných detí bol zaznamenaný u očkovania proti Kliešťovej encefalitíde o 15,7%, u očkovania proti vírusovej hepatitíde typu A o 744,4%, u očkovania proti meningokokovej meningitíde o 41,3%, u očkovania proti Rotavírusovým infekciám o 114,8%, u očkovania proti ovčím kiahňam o 152,9%, u očkovania proti HPV infekcii o 71,3% a u očkovania proti tuberkulóze o 20%. Pokles počtu očkovaných detí bol zaznamenaný u očkovania proti chrípke o 6,8% a u očkovania proti COVID-19, keď pediatri neuviedli ani jedno vykonané očkovanie u detí. V očkovaní proti chrípke a COVID-19 u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb sa preočkovanosť k 31.08.2023 proti chrípke mierne zvýšila z 80,3% na úroveň 80,7%, u očkovania proti COVID-19 sa preočkovanosť znížila s 86,5% na 32,0%. U očkovania proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb došlo k poklesu zaočkovanosti z 43,1% na 11,7%. Celkový počet chránených osôb v ZSS je 67,4%. V priebehu roka 2023 nebol hlásený ani jeden prípad nežiadúcej reakcie po očkovaní. Počet pediatrických obvodov sa oproti roku 2022 znížil o jeden obvod, - zrušením pediatrického obvodu MUDr. Hajdenovej, NZZ Maňa – Michal nad Žitavou. V súčasnosti evidujeme 26 obvodov. Počet dočasných kontraindikácií sa zvýšil oproti roku 2022 z 12 prípadov na počet 15 prípadov, o 25%. Taktiež došlo k zvýšeniu počtu trvalých kontraindikácií z 12 prípadov zaznamenaných v roku 2022 na 21 kontraindikácií v roku 2023, čo tvorí 75% vzostup. Celkovo sa počet kontraindikácií zvýšil z 24 kontraindikácií zistených v roku 2022 na 36 kontraindikácií zistených v roku 2023, čo tvorí 50% nárast. Celkový počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia sa zvýšil celkom o 193 prípadov, čo tvorí 70,9% vzostup, - a to konkrétne u prípadov odmietnutia očkovania, kde sme zaznamenali vzostup prípadov o 104,7%, u nedostavenia sa na očkovanie kde došlo k vzostupu o 10,0% a u iných dôvodov neočkovania kde sme zaznamenali vzostup o 47,3%. Počet čiastočných odmietnutí povinného očkovania podľa druhu očkovania v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania sa v roku 2023 znížil oproti roku 2022 o 11 prípadov, na počet 20 prípadov, čo tvorí 35,5% pokles. Počet detí u ktorých rodičia úplne očkovanie odmietajú a nepodliehajú kontrole očkovania sa znížil v roku 2023 na 4 prípady oproti roku 2022, čo tvorí 55,5% pokles. Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2023 je 103, čo je vzostup oproti roku 2022 o 4,0%. V doočkovaní dočasných kontraindikácií z predchádzajúceho kontrolovaného obdobia bolo zaočkovaných 83,3% detí, čo je vzostup oproti roku 2022 o 33,3%. Výraznejšie zmeny v roku 2023 nenastali ani pri kontrole uchovávaní vakcín. Počet samostatných chladničiek bez výparníka s počtom 15 sa oproti roku 2022 nezmenil. Ich vybavenie teplomermi sa taktiež oproti roku 2022 nezmenilo. Taktiež nedošlo ani k výraznejším zmenám v zabezpečovaní transportu očkovacích látok z lekární do jednotlivých ambulancií.

S pozdravom,

MUDr. Juraj Benko
regionálny hygienik

Na vedomie:

MUDr. Vlasta Haramiová, primárka Pediatrickej kliniky FNsP Nové Zámky /s tabuľkami /